روزنامه شرق

دوشنبه ۶ مرداد ۱۴۰۴
۳ صفر ۱۴۴۷
۲۸ جولای ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۱۶۷
۳۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

سارا دیدار، بازیکن تیم ملی فوتبال زنان در گفت‌وگو با «شرق»:

با سلام نظامی احساس غرور داشتیم

۹

در «شرق» امروز می‌خوانید: جزئیات ناگفته از آتش‌بس ایران و اسرائیل؛ روایت عراقچی از تماس‌ها، تهدیدها و ترورها • چگونه مخازن نفتی شمال ایران شناسایی می‌شوند؟/ مهدی زارع

سامانه‌های هشدار تهران در غیاب مدیریت یکپارچه

بلندگوهای بی‌فرمان

گزارش تیتر یک را در صفحه ۶ بخوانید

این پرونده را در صفحات ۲، ۸ و ۱۱ بخوانید. عکس: خبرگزاری خانه ملت

نمایندگان مجلس با دوفوریت لایحه «مقابله با انتشار محتوای خبری خلاف واقع در فضای مجازی» موافقت کردند

مهاجرت رسمی مرجعیت رسانه از کشور

در همین زمینه: پشت به جامعه

محمد مهاجری: با بگیر و ببند، نمی‌توان جریان آزاد اطلاعات را کنترل کرد

قدم به قدم با لایحه مقابله با انتشار محتوای خلاف واقع در فضای مجازی/ یادداشتی از کامبیز نوروزی

یک قاب تجربه

در آستانه یک‌سالگی دولت

جلیل سازگارنژاد

در آستانه هفتم مرداد و سالروز آغاز به کار رئیس‌جمهور پزشکیان و دولت چهاردهم، ضروری است صاحب‌نظران حوزه حکمرانی و مدیریتی اعم از موافقان، مخالفان و منتقدان دولت در طول یک سال گذشته از جنبه‌های گوناگون به بررسی منصفانه و عادلانه و مشفقانه سیاست‌ها و برنامه‌ها، اقدامات و عملکرد دولت پرداخته و نقاط قوت و ضعف آن را در زمینه زمانی و شرایط ویژه‌ای که رئیس‌جمهور و دولت کار خود را شروع کردند، ارزیابی کنند و در اختیار افکار عمومی قرار دهند. در همین راستا شایسته است که رئیس‌جمهور و اعضای دولت نیز فارغ از تبلیغات رسمی و کلیشه‌ای، عملکرد و موانع پیش‌روی خود را به افکار عمومی ارائه داده و هم‌زمان مراکز مستقل نظرسنجی، به سنجش افکار عمومی و داوری مردم و میزان رضایت‌مندی آنها از دولت اقدام کنند. در این مجال کوتاه با نگاهی گذرا به حوادث و رویدادهای مهم و تاثیرگذار یک سال گذشته فرصت قضاوت دقیق‌تری از زمینه رویش و فعالیت دولت چهاردهم و عملکرد آن به دست خواهیم آورد.

- در حوزه بیرونی و پیرامونی حوادث تلخ و ناگواری که برای متحدان منطقه‌ای ایران پیش آمد، مانند ترور اسماعیل هنیه (رهبر حماس) در روز تحلیف رئیس‌جمهور در تهران، شهادت سیدحسن نصرالله و شیخ صفی‌الدین (رهبران حزب‌الله لبنان)، شهادت یحیی السنوار (رئیس دفتر سیاسی حماس)، سقوط دولت بشار اسد و حمله به سفارت ایران در دمشق، اجرای عملیات وعده صادق ۲، حمله اسرائیل به چند نقطه نظامی ایران در آبان سال ۱۴۰۳، پیروزی ترامپ در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا و در محیط داخلی کنارگذاشتن دکتر ظریف (همراه انتخاباتی پزشکیان) و استیضاح و برکناری همتی (وزیر اقتصاد)، انفجار غم‌انگیز معدن طبس و انفجار بندر شهید رجایی و شهادت جمعی از کارگران و کارکنان، ترور دو نفر از قضات دیوان عالی کشور، تصویب و ابلاغ قانون چالش‌برانگیز حجاب از سوی مجلس و توقف آن توسط شورای عالی امنیت ملی، استمرار بحران کمبود گاز، برق، آب و بنزین و... در کشور، کسری شدید بودجه دولت، کاهش درآمدهای ارزی با تشدید تحریم‌ها و... نمونه‌هایی از چالش‌های اساسی دولت برای اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های خود بود.

- در چنین شرایطی دولت با شعار وفاق ملی فعالیت خود را آغاز کرد. درحالی‌که علاوه بر چالش‌های پیش‌گفته، با ناترازی‌های مزمن و خطرناکی در حوزه‌های گوناگون روبه‌رو بود، در این مسیر ناهموار دولت تلاش کرد تا با تحقق وفاق سیاسی و کاهش تنش‌های درون‌کشوری فرصت خدمت‌رسانی به مردم را فراهم کند. اما با وجود کوشش دولت، شعار وفاق به فرجام بایسته نرسید و با ایجاد محدودیت‌های جدید، فشار به دولت افزایش یافت. در حوزه سیاست خارجی موضوع پرونده هسته‌ای ایران با روی کار آمدن دولت ترامپ وارد مرحله جدیدی شد و با آغاز گفت‌وگو و مذاکره با آمریکا انتظار و امید می‌رفت که امکان دستیابی به توافق اصولی و گذر از بحران هسته‌ای مهیا شود که با جنگ و تجاوز ۱۲روزه رژیم صهیونیستی و حمایت متحدان آمریکایی و اروپایی آن، دولت را با ابرچالش جدید مواجه کرد. گرچه در تجاوز ۱۲روزه آسیب‌های جدی به کشور و مردم وارد شد اما دولت در حد امکان موفق شد که دوره بحرانی جنگ را مهار و مدیریت کند، بنابراین باید بپذیریم انبوه حوادث و رویدادهای سخت و ناگوار پیش‌آمده در مسیر فعالیت دولت چهاردهم و هر دولتی که در ایران زمام امور را به دست می‌گرفت، کمرشکن و طاقت‌سوز و مشکل‌آفرین بود. اینک با چشم‌اندازی کوتاه بر عملکرد دولت در یک سال گذشته و در زمینه حوادث و رویدادهای ذکرشده به چند مورد بسنده می‌کنیم و ارزیابی تخصصی هر حوزه را به واجدان شرایط و تحلیلگران متخصص واگذار می‌کنیم.

- در عرصه داخلی تلاش دولت در بازگرداندن جمعی از استادان و دانشجویان محروم‌شده به دانشگاه، رفع فیلترینگ از یکی، دو سکوی اطلاع‌رسانی، توقف اجرای قانون حجاب، پایان‌بخشی به فعالیت گشت ارشاد، تأمین و امنیت مواد غذایی و مایحتاج مردم، ترمیم حقوق بازنشستگان و رفتار صادقانه با مردم، تلاش برای ارتقای روابط بین‌المللی و به‌ویژه گسترش همکاری‌های منطقه‌ای با کشورهای خاورمیانه و انتخاب رویکرد مذاکره و تعامل با دنیا از عمده‌ترین عرصه‌های موفقیت دولت محسوب می‌شود.

ادامه در صفحه ۵

یادداشت

اقدامات تروریستی در زاهدان و غرب کشور و تحولات منطقه

احسان هوشمند

درحالی‌که به دلیل حملات ماه گذشته اسرائیل و آمریکا و ابهام درباره آینده، کشور در شرایط بسیار حساسی به سر می‌برد، وقوع چند رویداد تروریستی در زاهدان و غرب کشور موجب بروز تلفات و پرسش‌هایی شد. آیا میان این اقدمات تروریستی و رویارویی اسرائیل و آمریکا با ایران ارتباطی وجود دارد؟ آیا منافع ترکیه و عراق و دیگر کشورهای منطقه هم تحت تاثیر این تحولات قرار دارد؟ روز گذشته سه نفر از عوامل سازمان موسوم به جیش‌العدل با حمله به دادگستری زاهدان روز خونینی را برای این شهر راهبردی در جنوب شرق کشور رقم زدند. متأسفانه بر اثر حملات سه عامل این گروه به دادگستری حدود ۳۰ نفر از هم‌وطنان شهید و زخمی شدند و هر سه عامل تروریستی نیز کشته شدند. گزارش شده در میان کشته‌شدگان رویداد تروریستی حمله به دادگستری زاهدان چند غیرنظامی ازجمله یک نوزاد و یک زن نیز حضور دارند. عملیات تروریستی زاهدان به‌سرعت از سوی بسیاری از شخصیت‌های اجتماعی و معتمدان و به‌ویژه روحانیون و مولوی‌های استان سیستان‌وبلوچستان مسئولانه و با درایت و با شدت محکوم شد. هم‌زمان در حمله مسلحانه عوامل سازمان پژاک، شعبه ایرانی سازمان کارگران کردستان ترکیه، در بانه و سردشت چند نفر از نیروهای مرزبانی و نظامی شهید شدند. پیش‌ازآن و در هفته گذشته شبکه بی‌بی‌سی فارسی با اعزام گزارشگر به مقر سازمان پژاک ضمن مصاحبه با یکی از مسئولان این سازمان مسلح، گزارشی تصویری از یکی از مقرهای زیرزمینی سازمان پژاک منتشر کرد؛ مقری که شبیه غارهای سازمان کارگران کردستان ترکیه در دل کوه ایجاد شده بود. مشخص نیست که آیا تهیه گزارش بی‌بی‌سی فارسی درباره پژاک در این برهه از زمان تصادفی بود یا اینکه با رویدادهای تروریستی که روزهای بعد بروز کرد، در ارتباط بود؟ در ماه‌های گذشته و پس از انتشار پیام عبدالله اوجالان از زندان امرالی در ترکیه مبنی بر بن‌بست تئوریک و نظری در ساختار پ‌ک‌ک و لزوم خلع سلاح و انحلال این سازمان مسلح مخالف دولت ترکیه، حزب کارگران کردستان ترکیه با برگزاری کنگره، خود را منحل و از آمادگی خود برای خلع سلاح خبر داد. به دنبال این رویداد ۳۰ نفر از چریک‌های این سازمان در سلیمانیه سلاح‌های خود را کنار گذاشتند و روند خلع سلاح «پ‌ک‌ک» به صورت رسمی آغاز شد. پیش‌بینی تحلیلگران ترکیه‌ای این است که این روند یعنی خلع سلاح «پ‌ک‌ک» حدود شش ماه طول خواهد کشید. یکی از مباحث اصلی و جنجالی مرتبط با سازمان «پ‌ک‌ک» تأکید دولت ترکیه و رئیس‌جمهور ترکیه بر لزوم خلع سلاح شعبه سوری پ‌ک‌ک یعنی حزب اتحاد دموکراتیک یا پ.ی.د است که امروزه در قالب نیروهای دموکراتیک سوریه (SDF) یا قسد به صورت هم‌پیمانی با آمریکا در سوریه استقرار دارد. طرف ترکیه‌ای در موضع‌گیری‌های خود بارها خواستار خلع سلاح پ.ی.د و قسد شده و در مقابل گروه قسد تاکنون از پذیرش درخواست ترکیه خودداری کرده است. در مواضع دولت ترکیه اگرچه بارها نسبت به خلع سلاح شعب مختلف «پ‌ک‌ک» تأکید شده و دولت ترکیه گاه شعب سوری و حتی گاه پژاک را مورد حمله نظامی قرار داده است اما در مواضع دولت ترکیه تأکید کمتر و نامحسوسی روی خلع سلاح پژاک صورت گرفته است. مشخص نیست که آیا دولت ترکیه از ابزارهای در اختیار برای تحت فشار قراردادن رهبران پ‌ک‌ک بر لزوم خلع سلاح پ.ی.د و به‌ویژه پژاک استفاده می‌کند یا تنها بر شعبه سوری پ‌ک‌ک تمرکز دارد؟ اما اتفاقات دیگری که بعد دیگری از تحولات جاری را روشن می‌کند، حمایت گسترده اسرائیل از دروزی‌ها و حمله به قوای دولت موقت سوریه به رهبری احمد الشرع است؛ حملاتی که به بمباران وزارت دفاع دولت سوریه ختم شد و در نهایت با اعلام روز گذشته محافل دروزی مبنی بر نوعی از خودمختاری وارد مرحله تازه‌ای شد. حمایت اسرائیل از دروزی‌ها با جمعیت حدود ۷۰۰ تا ۸۰۰ هزار نفر در سوریه گام نخست اسرائیل در درون سوریه است و ممکن است در گام بعدی این حمایت به پ.ی.د نیز کشیده شود و به‌این‌ترتیب رقابت‌های منطقه‌ای میان ترکیه و اسرائیل وارد مرحله تازه‌ای شود؛ چراکه در صورت دخالت اسرائیل در موضوع کردهای سوریه، منافع ترکیه با چالش و دردسر بسیار بزرگی دست به گریبان خواهد شد و حتی ممکن است به تقابل و رودررویی آشکار ترکیه و اسرائیل منجر شده و کل پروسه خلع سلاح «پ‌ک‌ک» هم با بن‌بست مواجه شود.

ادامه در صفحه ۵

برگزیده‌ها

بازی ترامپ با تجارت نفت ایران و چین شرایط مبهمی برای صادرات نفتی کشور رقم زده است

نفت سردرگم

۴

از جنگ ۱۲ روزه تا جنگ اوکراین

رمزگشایی از سیاست خارجی ترامپ

۵

سقوط درآمد صنعت تلکام در سایه تعرفه‌های ثابت و قطعی گسترده اینترنت

دو بحران، یک صنعت

۷

روایت قربانیان بیمارستان چشم‌پزشکی «نگاه» پس از صدور حکم نهایی دادگاه

نابینایی، افسردگی خانه‌نشینی و ازکارافتادگی

۱۰

شکاف سیاسی یا بازی رسانه‌ای؛ تحلیل هشتگ و روایت‌های پساانتخاباتی در یک‌سالگی دولت پزشکیان

شکاف یا ترفند وحدت‌شکن؟

۳

مالیات بر موسیقی و مصائب آن برای هنرمندان

۱۲

یادداشت

مقدمه وحدت ملی سکوت یا فرصت برابر

حمیدرضا اکبرپور*

پژوهشگر مرکز مطالعات استراتژیک خاورمیانه

جنگ ۱۲روزه اسرائیل علیه ایران نکات برجسته زیادی به همراه داشت که از بُعد امنیتی و نظامی و پدافند عامل و غیرعامل تا مدیریت رسانه و روایت‌ها را در بر می‌گرفت. اما یکی از نتایج مهم آن این بود که مردم حول محور ایران با هر اندیشه، زبان و قومیت متحد شدند. سیستم نیز این موضوع را هرچند دیر، اما دریافته است.

ادامه در صفحه ۵

سازمان خصوصی سازی
IRANIAN PRIVATIZATION ORGANIZATION

نوبت دوم – اصلاحیه

«خلاصه آگهی عرضه عمومی»

شناسه آگهی ۱۹۶۸۲۱۷

رجوع به صفحه ۳

م الف ۱۴۱۷

سپاس و قدردانی

بدین‌وسیله مراتب قدردانی و سپاس صمیمانه خود را از همه بستگان، دوستان، آشنایان همکاران گرامی و تمامی عزیزانی که در ایام سوگواری درگذشت پدر گرامی‌مان
زنده‌یاد حاج محمدرضا مناقبی نوائی
با حضور در مراسم تشییع، ترحیم و چهلم با حضور خود و اهدای گل پیام‌های تسلیت ما را در غم سنگین خود تنها نگذاشتند، ابراز می‌داریم. حضور گرم و همدلی صادقانه شما عزیزان مرهمی بود بر دل‌های داغ‌دار ما و موجب تسلای خاطر بازماندگان گردید. از اینکه به دلیل تألمات روحی و یا کثرت مراجعات، امکان تشکر حضوری از یکایک عزیزان میسر نگردید بدین وسیله از همه شما بزرگواران صمیمانه سپاسگزاریم.

با آرزوی سلامتی و طول عمر برای همگان
از طرف: خانواده مناقبی

سرمقاله

پیش به سوی تعطیلات سه روز در هفته

حمزه نوذری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

در سرمقاله ۲۴ خرداد ۱۴۰۱ روزنامه «شرق» یعنی بیش از سه سال قبل نوشتم که چرا باید به سه روز تعطیلی در هفته اندیشید. در آن یادداشت اشاره کردم که برخی کشورها و شرکت‌ها طرح چهار روز کاری و سه روز تعطیلی در هفته را به دلایل مختلف پذیرفته‌اند و برخی کشورها و سازمان‌های معروف هم در حال اجرای آزمایشی این طرح هستند. متداول‌ترین استدلال برای پذیرفتن طرح تعطیلات سه روز در هفته افزایش بهره‌وری نیروی کار و جلوگیری از فرسودگی بدنی و روانی و افزایش توان، انرژی و تعهد کاری آنهاست. در آن زمان نوشتم که کاهش هزینه‌های اداری و کاهش مصرف منابع می‌تواند توجیه مناسبی برای اندیشیدن به این طرح در ایران باشد و پیشنهاد کردم هم‌زمان در دولت و مجلس کمیته‌ای برای این منظور تشکیل شود و بعد از بررسی دقیق علمی، اجرای آزمایشی آن در چند استان شروع و در صورت نتایج مثبت در سطح ملی عملیاتی شود. امروز دیگر بدون اندیشیدن به این طرح، ناچار شده‌ایم نه‌تنها تعطیلات را بیشتر کنیم که ساعت کاری هم گاه به پنج ساعت در روز کاهش پیدا کرده است، نه به‌دلیل افزایش بهره‌وری و توجه به نیروی انسانی بلکه به‌دلیل نبود برق و آب. امروز متوجه شده‌ایم که بوروکراسی اداری بزرگ در ایران، برق و آب زیادی مصرف می‌کند و هر روز خبر می‌رسد که برق و آب بسیاری از این سازمان‌های اداری به دلیل مصرف بالا قطع شده است. چرا باید همیشه دچار تنگنای شدید شویم تا طرحی را که از قبل اثرات مفید آن ثابت شده، به‌ناچار بپذیریم. چند وقت دیگر که اندکی از تنگنای کمبود آب و برق موقتا خلاص شدیم، دوباره همان روال گذشته را طی می‌کنیم تا اینکه مجدد دچار تنگنای گاز شویم و دوباره کاهش ساعت کاری و تعطیلات بیشتر را اجرا کنیم. این نوسانات و غافلگیری‌ها، جامعه، صنعت و کسب‌وکارها را سردرگم می‌کند. اما حالا که افزایش تعطیلات به سه روز در هفته به یک امر پذیرفته‌شده تبدیل شده و دیگر تابو نیست، هرچند به دلیل کمبود آب و برق است، زمان مناسبی است برای بررسی دقیق و موشکافانه تعطیلی سه روز در هفته به صورت دائمی. اما قبل از هر چیز نیاز است بررسی کنیم که کاهش ساعات کاری ادارات و تعطیلی گاه تا سه روز در هفته چه مزایا و معایبی و چه فرصت‌ها و تهدیدهایی داشته است. آیا شهروندان با مشکلات در دریافت خدمات سازمان‌های اداری مواجه شده‌اند؟ به نظر نمی‌رسد این‌گونه باشد. کمتر سراغ داریم که با تعصیلات دو یا سه روز سازمان‌های اداری، شهروندان شکایتی داشته باشند و مهم‌تر از همه این است که منابع ارزشمند مانند آب و برق در ادارات و سازمان‌های اداری کمتر هدر می‌رود و صرفه‌جویی در بزرگ‌مقیاس ممکن می‌شود. همه می‌دانیم که برخی دستگاه‌های اداری مانند سازمان‌های قضائی، پلیسی و درمانی استثنا هستند که برای آن چاره دیگری باید اندیشید.

امروز دیگر نمی‌توان با این ایده که تعطیلات در ایران زیاد است و با سه روز تعطیلی در هفته، کشور نصف سال تعطیل خواهد شد، همراه بود. با افزایش سرعت تغییرات اجتماعی، تکنولوژیکی و اقتصادی این ایده دیگر چندان جدی نیست. یک بار دیگر مزایای سه روز تعطیلی در هفته را یادآور می‌شوم. افزایش مناسبات خانوادگی، بهره‌وری بیشتر نیروی کار، تمرکز و دقت بیشتر نیروی کار، افزایش گردشگری داخلی، صرفه‌جویی بزرگ‌مقیاس در مصرف آب و برق، کاهش هزینه‌ها و... . مجدد پیشنهاد می‌کنم در دولت مثلا وزارت کشور و وزارت کار کمیته‌ای برای بررسی همه‌جانبه این طرح تشکیل شود، مزایا و معایب دقیق بررسی شود، نتیجه به مجلس ارائه و با همراهی این دو قوه این طرح عملیاتی شود. قبل از اینکه کمبودها و ضرورت‌ها ما را در تنگنا قرار دهند، خود به آن بیندیشیم تا در تنگنای کمتری قرار بگیریم. حالا که طرح سه روز تعطیلی و کاهش ساعت کار، اجرائی شده، فرصت مناسبی برای بررسی مزایا و معایب آن است، فرصت را از دست ندهیم. با توجه به تجربه جهانی، دیگر نمی‌توان با این گفتار نسنجیده همراه شد که با افزایش تعطیلی، دولت متضرر می‌شود. قبل از اینکه همه را با تعطیلات سه‌روزه غافلگیر کنیم، با طرح و برنامه اجرایش کنیم.